СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — **UKRAINIAN DAILY**

РІК LVIII. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ВЕРЕСНЯ 1950. — No. 223. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 26, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КОНТРОЛЯ НАД КОМУНІСТАМИ УХВАЛЕНА МИМО ВЕТА ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Останнім ділом Конгресу перед його виїздом на вакації було ухвалення закону для контролі комуністів після того, як президент поклав вето проти попередньої ухвали обох палат. При поновнім голосуванні палата репрезентантів ухвалила його 286 голосами проти 48 у п'ятницю, а сенат 57 голосами проти 10 в суботу. У сенаті горстка сенаторів зорганізувала обструкцію, виголошуючи довгі промови проти законопроєкту, одначе обструкція впала, коли сен. Вилєм Лангер після 5-годинної промови упав з вичерпання і його відвезли до шпиталю. Кількість голосів в обох палатах при кінцевих голосуваннях була далеко більша ніж дві третині, як цього вимагає закон, коли якийсь проєкт має стати правом після покладення вета. Головний закид президента звертався проти примусового реєстрування комуністів. Президент твердить, що це не дасться виконати. Реєстрація має початися за місяць від проголошення закону.

Комуністи проголошують непослух новому законові.

Комуністична партія, устами свойого речника в Ню Йорку, заявляє, що не послухає нового закону і її члени не будуть реєструватися в департаменті справедливости. Незваний по імені речник, як подає щоденник „Ню Йорк Таймс", пригадує, що голова партії, Вилієм З. Фостер, заявив у Конґресі, що це є політика партії. Закон постановляє, що за занедбання реєстрації вже винуватця кара до 5 літ тюрми і до $10,000 грошевої кари.

ВНУТРІШНЯ МОБІЛІЗАЦІЯ ПРОДОВЖУВАТИМЕТЬСЯ ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ В КОРЕЇ

Вашингтон, 25. вересня. — Чарлз Соєр, секретар торгівлі, заявив вчора, що внутрішня контроля та мобілізація краєвих ресурсів для оборони продовжуватиметься теж після перемоги в Кореї. Він твердив, що „було б наївно і по-дурному вважати, що ми можемо забути про цілу справу, як цей корейський епізод буде закінчений в нашу користь". Проте — він висловив переконання, що населення цеї країни далі „втішатиметься найвищим життєвим стандартом". — Стверджуючи, що національна продукція тепер виносить 282,000,000,000 долярів річно, або на 12, 000,000,000 більше ніж в попередньому квартали, секретар Соєр заявив, що „ми є тепер в позиції до тої міри вищій до якоїнебудь раніше або в порівнянні з будь-якою іншою країною, що це виглядає майже фантастично."

МкҐРАТ ЗАПОВІДАЄ „НЕГАЙНІ ЗАХОДИ" ДЛЯ КОНТРОЛІ ЧЕРВОНИХ

Вашингтон, 25. вересня. — Негайно після ухвалення закону про контролю комуністів в цій країні, генеральний прокуратор Говард МекҐрат, який раніше ставився досить критично до законопроєкту, заповів „безпосередні заходи для його здійснення."

ПІДВИЩКА ПОДАТКІВ ВІД 1-ШОГО ЖОВТНЯ

Вашингтон. — Тимчасовий податковий акон, який має принести коло пять біліонів на покриття коштів корейської війни, переданий до підпису президента. Він обов'язуватиме одиниці і бізнесові корпорації до плачення вищого податку. Корпорації заплатять підвищку за цілий 1950 рік, а одиниці будуть платити від 1 жовтня. Його будуть стягати підприємці при виплаті платень, так як це роблять тепер з особисто-доходовим податком, тільки доразують ще підвишку. Підвишка буде вища для самітних людей, нижча для подружжених, а ще нижча для таких, які мають на утриманні своїх батьків, своїх дітей або кого іншого. Від 1951 року той самий „тимчасовий" податок зросте ще більше. Як має бути податок підвищений при різних платнях, це вказано в окремих табличках, які включено до закону. Департамент скарбу готовиться побирати новий податок при платнях від 15 жовтня, бо швидше не може виготовити друків.

ЗАГРОЖУЄ НЕДОСТАЧА РОБОЧИХ СИЛ ЗІ ЗРОСТОМ ВОЄННОЇ ПРОДУКЦІЇ

Ню Йорк, 25. вересня. — З частинним переходом американської індустрії на воєнну продукцію, вже тепер виринає важлива проблема недостачі робочих рук — стверджує Н. Й. Таймс на підставі інформацій своїх кореспондентів з різних міст і стейтів країни. Виявляється, що на всіх 66,200,000 робітників, передбачених як максимальний потенціял країни під цим оглядом, вже є затруднених поверх 60,000,000, хоча розміри продукції для оборони і збройних сил є ще мінімальні в порівнянні з тим ступнем, до якого вони мусіли б бути піднесені на випадок світової війни. Зокрема вже тепер відчувається недостача фахових робітників в поодиноких ділянках воєнної індустрії, головно в продукції літаків. Поодинокі фабрики, натомість, ангажують фахових робітників і держать їх „на складі", щоб мати розерву на випадок нових потреб і замовлень. В деяких випадках вже позначується конкуренція, як одні фабрики пропонують робітникам інших більшу платню та перетягають їх до себе. Скорочені години праці мають відповідний вплив на цю проблему. В найближчому часі передбачується ціла низка законів для її розв'язки або бодай злагіднення.

В АМЕРИЦІ

● **Урядова книжка** про небезпеку атомової бомби розійшлася досі в 50,000 примірниках. Її друкують тепер в дальших накладах.

● **Американське Товариство** Тверезости веде агітацію проти пива, роздаваного воякам в Кореї при обіді. Це пиво містить 3.2% алькоголю. Товариство дораджує давати содову воду замість пива.

● **У Даллас, в стейті Тексас** відкрито дві фабрики літаків. Треба прийняти 1,000 нових робітників.

● **Фармер закликав президента** на телефонічну розмову з радости, що дістав телефон, на який ждав довгий час. Ім'я фармера: Юджін Дікінсон, з місцевости Фредеріксбурґ, у стейті Вест Вирджінія.

● **Голова Краєвого** Республиканського Комітету, Ґай Ґабрієльсон, переводить провірку, чи урядовець комітету кол. бригадир-генерал Боннер Ф. Феллерс, не був прихильником Гітлера підчас минулої війни. Це робить він на домагання губ. Дюї, який боїться всяких підозрінь, киданих на республиканців.

● **Мейбел Йонґ Санборн,** остання дочка Бриґама Йонґа, основника релігійної секти мормонів, померла у віці 87 літ, в четвер у Солт Лейкі Сіті, в стейті Юта. Батько мав 56 дітей і 19 жінок. Мормони проповідували многоженство. Останній із 25 синів, Джозеф Дон Карлос Йонґ, помер в 1938. р.

ВЖЕ ТІЛЬКИ 58 МИЛЬ ВІД СЕУЛЬСЬКОГО ФРОНТУ віддалені ці американські вояки, що поборюють запеклий спротив противника в своєму поході на Сеул з півдня. Проламавши ворожий фронт на річці Нактонґ, вони здобули вже міста Кумчон, Санґджу і Ґамчанґ, розгромлюючи „подорозі" дивізії комуністичної „народної армії".

Створення европейської армії вислідом нарад міністрів

Ню Йорк, 25. вересня. — Міністри закордонних справ і оборони трьох західних великодержав закінчили тут свої спільні наради, у висліді яких буде, правдоподібно, створена об'єднана оборонна европейська армія країн Атлантійського Пакту, зі сильним контингентом американських військ на европейському континенті та з могутньою американською допомогою в її озброєнні. Німецькі та італійські відділи мали б бути, по всіх правдоподібностях, теж включені в цю европейську армію. Рішення дводенної конференції, в якій брали участь міністри закордонних справ і міністри оборони Злучених Держав, Британії і Франції, будуть передані тепер до виконання Раді Північно-Атлантійського Пакту, що збереться в Ню Йорку вже завтра. Це в основі є тільки „правдоподібними здогадами", бо перебіг і вислід цих нарад держиться в строгій таємниці, порушення якої могло б серйозно пошкодити справі західної оборони — стверджується в повідомленнях спостерігачів. Причиною цеї таємниці мало б бути наперед рішення чи в обороні Західної Европи мають бути включені теж німецькі збройні сили, які ще було б потрібно створити. З другого боку, великодержавні міністри не бажали б, щоби амбітні на цьому пункті представники малих країн довідувалися про великодержавні рішення з преси, тільки насамперед від них безпосередньо. В офіційному комунікаті тільки сказано, що на конференції обговорювано найбільш ефективні засоби для північно-атлантійської оборони та що в цій справі досягнено повного порозуміння і винесено відповідні рішення. З поінформованих кол заявляють, що американську пропозицію об'єднаної европейської армії сильно піддержувала Британія. В її користь вже висловилися поодинокі менші члени Атлантійського Пакту.

ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКІ МОРЯКИ ВИСАДИЛИСЬ НА 38 ПАРАЛЕЛІ

Токіо, 25. вересня. — Тут наспіло непотверджене повідомлення, що з'єднання південно-корейських моряків висадилися на західному побережжі якраз на 38 паралелі, що колись служила демаркаційною лінією між Корейською Республикою і опанованою комуністами Північною Кореєю, та яку комуністи порушили, — починаючи свою агресію три місяці тому.

АЛІЯНТИ ЗАПОВІДАЮТЬ ПРИВЕРНЕННЯ СУВЕРЕННОСТИ НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина, 25. вересня. — Американський, британський і французький високі комісарі поінформували західно-німецький уряд, що після поступового полагодження деяких політичних і фінансових зобов'язань, Західно-Німецька Федеративна Республіка може очікувати в скорому часі привернення їй повної суверенности. Рішення останньої конференції аліянтських міністрів закордонних справ в Ню Йорку можна вважати кінцевим кроком в тому напрямку. Негайно мають почався переговори для опрацювання ряду договорів, якими німці зобов'язалися б перебрати відповідальність за довги колишнього німецького Райху, прирекли б свою співпрацю в розподілі сировин між західними аліянтами та якими унормовано б цілий ряд інших господарських і політичних справ. Тоді буде підписана спільна декларація про закінчення все ще існуючого воєнного стану між Німеччиною і західними аліянтами, що закінчить теперішній окупаційний статут, а Німеччині буде привернена державна і національна суверенність.

МОСКОВСЬКИЙ ОКУПАНТ В КИЄВІ ЛЮТУЄ НА ДОБРУС

Ульмівські „Українські Вісті" з 21-го вересня повідомляють, що київська радіовисильня накинулась страшною лайкою на зорганізоване недавно в Злучених Державах „Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів (скорочено ДОБРУС), яке недавно відбуло свій з'їзд в Ню Йорку та інформації про який, рівночасно з привітанням від нього для українського народу, передав „Голос Америки". В радіопередачі про „Балаган в Ню Йорку", київська радіовисильня страшно лютує на ДОБРУС та на президента Трумана, що до „такого допустився". Автор передачі, якийсь Леонід Новиченко, лається останніми словами, що все баламутили воду „різні Огієнки і Мельники, а тепер вийшли на арену ще інші „випробувані вороги совєтського народу", карані та суджені, що „вдають зі себе покривджених" та „кричать на ввесь світ про якісь там вигадані страхіття совєтської дійсности". — Назвавши цих „покривджених" всіми сочистими епітетами зі совєтського лексикону, диктор вигукнув на закінчення прокляття тим „людям, що колись називалися українцями". При цьому дісталося й „Голосові Америки". На закінчення цілої лайки відспівано „гімн УССР".

ПОСВЯЧЕНО НАГРОБНИК НА МОГИЛІ М. ГАЙВОРОНСЬКОГО

Ню Йорк, 25 вересня. — Минулої п'ятниці на цвинтарі Ст. Джана, Квінс, посвячено нагробник на могилі покійного композитора Михайла Гайворонського. Обряду довершив о. сов. Лев Чапельський, в присутності Дружини Покійного, п-і др Неонілі Пелехович-Гайворонської, та найближчих Його друзів, головно з-поміж учасників визвольних змагань. Нагробник величиною і формою достосований до вимог цвинтарного заряду, а від інших відрізняє його тільки виритий в ґраніті стрілецький хрест. Обряд закінчено панахидою та піснею „Видиш, брате мій . . ."

● **Західно-німецькі керівники** знову висловили побажання, щоби Злучені Держави вислали більше військ до Німеччини, з огляду на виявлену в останніх днях нову загрозу комуністичної аґресії в Берліні.

Л. М. КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ ВІДКРИВ ЗИМОВИЙ СЕЗОН

Ню Йорк, 25 вересня.— Місцевий Український Літературно-Мистецький Клюб відкрив свій зимовий сезон успішною умпрезою, що відбулася в п'ятницю ввечорі в Бетговен Гол, в присутності 350 соток осіб. Вечір вікрив коротким привітанням проф. Сергій Литвиненко, голова Клюбу, а хвилююче містом і поетичне формою вступне слово виголосив д-р М. Шлемкевич. Промовець говорив про нашу американську дійсність та про наші українські мрії, про роздвоєну душу нашу,що любить Америку, але яка ніколи не забуде України. Цю роздвоєну нашу душу, яка творить високі культурні вартості тоді як тіло умліває від вомни при важкій заробітній праці, він порівнював з тою кранунею, яка прихольно ставиться до залицянь нового коханця — Америки, але яка не може забути того, кого знає, що любить — України. Мистецьку програму Вечора виповнили сольові виступи: фортепіяновий проф. Р. Савицького та скрипковий проф. В. Цісика, тріо Є. Чапельської (фортепіян), В. Цісика (скрипка) і І. Недільського (віолнчеля), як теж декламації і скечі у виконанні Тамари Позняківної, Лариси Кукрицької, Володимира Лисняка, Миколи Геруса, Миколи Василика та Володимира Змія. Конферансєром був дир. Йосип Гірняк. Після півночі відбулися танці, між якими з легкою мистецькою програмою виступали Галина Хамуля (сопрано), Едвард Камінський (тенор) та Лідія Осінчук (фортепіяно). В залі була влаштована інтересна мистецька виставка Образотворчої Секції Клюбу. Між добірною публікою з-поміж новоприбулих були теж представники місцевої молоді.

ЛИСТ СВЯТОЇ ТЕРЕСИ В АМЕРИЦІ

Енґельвуд, Н. Дж. Оригінальний лист св. Тереси, званої під іменем „Малої Квітки", дістав манастир ОО. Кармелітів із манастиря СС. Кармелітанок у Лізіє, в Франції. Лист містить 72 слів. Його будуть показувати принагідно підчас різних свят. Св. Тереса померла в 1897 р. у віці 24 літ. Дві її рідні сестри живуть ще тепер. Вони є монахинями в тім самім манастирі, що їхня сестра. Одна з них має 89 літ, друга 81.

СЬОМА ДИВІЗІЯ В НАСТУПІ НА СЕУЛ ЗІ СХОДУ

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РУКОПАШНІ БОЇ НА ВУЛИЦЯХ СТОЛИЦІ. — ТІЛЬКИ 58 МИЛЬ ДІЛИТЬ АЛІЯНТІВ З ПІВНОЧІ І З ПІВДНЯ

Токіо, 25. вересня. — Тоді, як з'єднання американської морської піхоти, що вступили в Сеул, столицю Корейської Республики, зі заходу і з півночі продовжують бої в місті, промощуючи собі в рукопашних боях вступ до його центру, сьогодні вранці несподівано почався наступ на столицю ще й з третього, південно-східного боку, як з'єднання Сьомої Дивізії Піхоти переправилися через ріку Ган на передмістю Собінґо. Під чергову переправу через Ган та наступ на місто з третього боку теж попередив сильний вогонь артилерії. Як тільки розвиднілось та уступила мряка, в дію увійшли теж з'єднання авіації. Вояки здогадуються, що ген. Едвард М. Олмонд, командант Десятого Корпусу, що оперує на десантному фронті, рішений взяти столицю сьогодні, в третю річницю вибуху корейської війни. Тоді, як з'єднання морської піхоти натрапляють на розпачливий спротив та мусять здобувати в рукопашних боях майже кожний будинок, з'єднання Сьомої Дивізії увійшли в місто зі східного боку натрапляючи тільки на незначний спротив противника. Сеулу обороняє п'ять полків комуністичних військ в силі 8 до 10 тисяч вояків. В міжчасі інші з'єднання Сьомої Дивізії продовжують швидко посуватися в південному і в південно-західному напрямках, здобувши місто Сувон і дальше міста Осан та Кум'янґджан. Рівночасно американські та аліянтські війська, що продовжують наступ з південного фронту, вже залишили далеко за собою здобуте минулого тижня місто Вейґван та дійшли до міст Кучон і Санджу. Ще тільки 58 миль відділяє їх від фронту наступаючої з півночі Сьомої Дивізії. Як вони злучаться, величезним комуністичним силам в цілому південно-західному куті країни буде відтяте не тільки постачання, але й всі шляхи до відвороту. Зі східного сектора південного фронту повідомлено, що південно-корейські війська увійшли до міста Янґдоґ, далеко на північ від Поґанґ, тоді як з'єднання південно-корейської Восьмої Дивізії здобули місто Андоґ, врізуючись глибоко в лівий фланг ворога та відтинаючи шляхи відвороту трьом ворожим дивізіям, що ще продовжують ставити опір здовж східного побережжя. — Теж на всіх інших секторах південного фронту аліянтські війська посуваються швидко вперед в усіх напрямках, зламлюючи останні спроби ворожого спротиву.

З останніх фронтових повідомлень виходило б, що американці рішені докласти усіх зусиль, щоби здобути Сеул без інтервенції авіації і тим самим зберегти його від неминучого знищення багатьох історичних та культурних пам'яток. Проте, якщо опір червоних продовжуватиметься, тоді по всяких правдоподібностях місто буде знищене, хиба, що американське командування ще рішилося б взяти його облогою.

ГЕН. ОЛМОНД ТА ІНШІ КОМАНДАНТИ НА ФРОНТІ В СЕУЛІ

Сеул, 25. вересня. — Сьогодні вранці, як з'єднання Сьомої Піхотної Дивізії почали переправу через річку Ган в місцевості Собінґо, звідки відразу почали наступ на Сеул зі східного боку, ген. Едвард Олмонд, командант Десятого Корпусу на десантному фронті, був в перших боєвих лініях та спостерігав перебіг смілйвих дій.

АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ ОПРАВДАНО В ПОМИЛКОВОМУ БОМБАРДУВАННІ БРИТАНЦІВ

Тайґу, Корея, 25. вересня. — Минулої суботи на фронті біля Вейґван трапилася трагічна подія, як американські бомбардувальники скинули свій смертельний багаж помилково на фронтову лінію, зайняту висадженими недавно в Кореї шкотськими відділами. Жертвою трагічної помилки впали около 50 британців. Сьогодні повідомлено, що пілоти цього трагічного бомбардування не понесуть за нього вини, бо їм було сказано, — що в цьому пункті немає аліянтських військ. Між жертвами помилки є около 25 вбитих і стільки ж поранених. Північно-корейські комуністичні війська намагалися використати замішання, яке повстало внаслідок помилкового бомбардування, та повели противнаступ, що його британці відбили.

СОВЄТИ БОРЯТЬСЯ НА КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ

Інчон, Корея, 25. вересня. — Речник американської Сьомої Дивізії сьогодні заявив, що на десантному фронті знайдено трупа одного совєтського майора, а іншого совєтського офіцера взято в полон. Він не подав імен цих совєтських офіцерів, як теж цеї вістки ще не потверджено з головної квартири Десятого Корпусу. Як відомо, майже від самого початку корейської війни були повідомлення про совєтських „дорадників" в комуно-корейській армії, але ці повідомлення досі не були потверджені такими фактами, як трупи росіян на полі бою або совєтські полонені. Совєтські власті зі свого боку рішучо заперечують про будьяку участь совєтських військ в корейській війні. — Якщо б вістка, передана представником Сьомої Дивізії, була потверджена головним командуванням, вона стала б причиною нових міжнародних ускладнень та могла б мати серйозні наслідки. В іншому випадку в американський полон попав разом з комуно-корейцями один совєтський фронтовий кореспондент. Совєтського офіцера мав взяти в полон американський розвідчий відділ під час несподіваного наскоку на комуно-корейський командний пост.

В СВІТІ

● **Президент** Корейської Республики, Синґмен Рі, іменував цивільне управління для здобутого десантом міста Інчон.

● **Міністри закордонних справ** Італії та Ірану підписали договір приязни між обома країнами.

● **Відомий совєтський** новеліст Шолохов помістив на цілій сторінці партійної „Правди" статтю про президента Трумана, порівнюючи його з Гітлером, Гімлером та іншими націстськими і фашистськими воєнними злочинцями і заповідаючи, що йому „не минути суду народів".

● **Наступаючі американські** війська в Кореї знову натрапили на 20 жахливо змасакрованих комуністичними канібалами трупів американських вояків, що були попали в полон.

● **Індійські вояки** в околиці міста Лукнов в північній частині країни почали „акцію" проти укритих в дооколичних лісах вовків та гієн, що в останніх тижнях схопили і пожерли 47 дітей, з того деяких в білий день на вулиці міста.

● **Китайські комуністи,** обвинувачуючи Злучені Держави в намаганні поширити корейську війну, — погрожують, що стрілятимуть в кожний американський літак, який появився б над територією Манджурії.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БАТАЛІЯ В АСАМБЛЕЇ

Дін Ачесон, секретар стейту, виголосив в Асамблеї Об'єднаних Націй від імени американської делеґації програмову промову, в якій на самому вступі ствердив таке: „Корінь нашого лиха це новий імперіялізм, яким кермують провідники Совєтського Союзу". Це й причина, казав Ачесон, чому досі нема справедливого й тривкого миру, а є тільки загроза нової світової війни. Проте він вірить, що ще можна запобігти новій світовій катастрофі, якщо вдасться скріпити авторитет Об'єднаних Націй. Але це може статись в теперішніх обставинах тільки тоді, коли признається більші права Асамблеї. Рада Безпеки, наприклад, ніколи не була б зарядила „поліційну акцію" проти агресора в Кореї, коли б там у тому часі, коли обговорювалася справа нападу Північної Кореї на Південну, був учасником нарад представник СССР. Його вето було б спаралізувало цілу акцію і ціла Корея була б сьогодні вже московським сателітом. Те саме могло б статися з новою того роду совєтською агресією, про яку мала б рішати згідно з Чартером Об'єднаних Націй Рада Безпеки.

Злучені Держави, яким теж прислугує в Раді Безпеки право вета, предложили тепер Асамблеї саме з тих причин проєкт такої її реорганізації, яка згідно з духом Чартеру Об'єднаних Націй давала б більші права тим десяткам націй, що не є заступлені в Раді Безпеки з привілеєм вета й мають в О.Н. не децидуючий, а тільки дорадчий голос. Ідеться про те, щоб не дати Совєтам змоги саботувати мирну акцію Ради Безпеки чи Асамблеї й не допускати до дальших агресій. Іншими словами є це остання спроба при допомозі Асамблеї й голосу десятків миролюбних націй спинити цей „новий імперіялізм", про який говорив Ачесон на самому початку своєї програмової промови, а автором якого є кремлівські диктатори.

А. Вишинський, совєтський делеґат, вправді відповів на програму Ачесона з питомим совєтським дипломатам нахабством. Проте ця відповідь ясно вказувала, що Совєти не почувають себе тим разом так твердо в Об'єднаних Націях, як це було до цього часу. Вишинський відразу зрозумів, що програму речника світових демократій не буде можна збути цинічними заввагами і повторенням старих брехонь. Він не міг не завважати, що пропозиції секретаря стейту Ачесона зробили на всіх дуже добре враження та що їх щиро повитали всі нації крім Совєтів та їхніх сателітів.

Що ж тепер зроблять Совєти? В нікого немає сумніву, що вони далі будуть використовувати міжнародне форум Об'єднаних Націй для ширення своїх брехонь проти Злучених Держав. Якби вони були консеквентні, то вислухавши Ачесона повинні б залишити Об'єднані Нації так, як покинули вечерю в Волдорф Асторія, коли нюйорський губернатор згадав за 15 мільйонів каторжних робітників в Совєтах та їх муки. Того вони одначе не зроблять. Совєтські представники, звівши нову баталію з демократичними потугами, піднімуть вкінці в Асамблеї ту „оливну галузку", про яку згадували недавно американські кореспонденти з Парижа. Вишинський признав „миритись". Тільки питання, чи демократії дадуть себе зловити на цей новий совєтський підступ.

Не є виключене, що демократії, ради хвилевого відвернення вибуху нової світової війни, знов поступляться і Совєтам підступ вдасться. Тоді баталію в Асамблеї, яку так знаменито розпочав Ачесон, виграв би на ділі Вишинський.

Надії на китайського Тіта

Не зважаючи на дотеперішні невдачі Індія далі продовжуватиме свої заходи, щоб комуністичний Китай мав свое представництво в Об'єднаних Державах і то в порозумінні з американським секретарем стейту, Діном Ачесоном. Таке є загальне переконання. Звісний радієвий промовець, Габріел Гітер, передбачує теж посередництво індійського делегата для заключення примиря в корейській війні. Співробітник щоденника „Вол Стріт Джорнал", Рей Кромлі каже, що Дін Ачесон вже склав тайні пляни для признання комуністичного Китаю, щоб у такий спосіб спонукати голову теперішнього китайського червоного режиму, Мао Це-тунга, змінити свої пляни походу на сусідні країни в Азії.

Один з прибічників Ачесона мав сказати:

„Ми мусимо допустити Мао до Обєднаних Націй. Це конечне. Якщо нам не вдасться з ним говорити через О. Н., ми не зможемо зробити з нього китайського Тіта".

Щоб це осягнути, Америка мусить наперед признати китайський комуністичний режим.

Це не нова політика, а тільки тепер ясно виявлена. Крім того Ачесон не плянує безпосереднього признання червоного режиму в Китаю. Він думає, що це треба перевести ступнево. Наперед треба виждати на покінчення корейської війни, щоб не виглядало, що Америка була приневолена рішу[illegible] на такий крок і обіцянкою признання режиму стримати червоних китайців від вмішання в корейську війну.

Оці пляни, як твердить Кромлі, стали відомі в осьмім дні міжнародних конференцій, які відбувалися в Валдорф Асторія готелю в Ню Йорку незалежно від нарад Генеральної Асамблеї О. Н. Крім конференцій з представниками одинадцяти інших націй Ачесон відбуває ще окремі конференції з британським міністром закордонних справ, Ернестом Бевином; окремо говорить з французьким Робертом Шуманом і окремо з іншими заприязненими міністрами. Британський міністер хотів приспішити признання Америкою комуністичного режиму в Китаю, одначе це йому не вдалося. Він аргументує це тим, що тепер час відлучити Мао від Кремля, заки його делегати стануть усіми силами підтримувати Росію в справі війни в Кореї. Якщо вони не підуть до війни тепер, то ще є багато часу, щоб з ними говорити пізніше.

Так, як тепер стоять справи, Кремль навіть не бажає собі червонних китайців в О. Н. Це пізнати було з того, що Малік не зголосив вета проти ухвали в Раді Безпеки, коли то рішено їх не приймати. Кремлівські диктатори не хочуть допустити „своїх" китайців до безпосередньої розмови з Заходом. А коли червоні китайці запустяться в якусь військову авантюру з Заходом, щойно тоді Росія буде форсувати їхне прийняття до О. Н. Так переконують бритійці американців.

Знов аргументи Ачесона у відповідь Бевинові такі: Китайці й росіяни хочуть дістати для себе бази, стратегічні зони, мінерали й різні права на обширах Китаю, як у Манджурії, Внутрішній Монголії, Туркестані. Над цими країнами ішов спір між Росією й Китаєм цілими сторіччами. Така конкуренція глибоко вкорінена й її не легко наладнати. Тепер Китай є в гіршім положенні ніж Росія і тому китайці будуть обережні з російськими плянами. Москва висилає сотні своїх дорадників до Китаю, а ці дорадники поводяться там з большевицькою арогінцією. Це охолоджує червоних китайців до червоних москалів. Росіяни мають тепер деякі „поліційні права" в Манджурії з царських часів. Вони обіцяли червоним китайцям позбутися тих прав, одначе Кремлеві дуже важко дотримати якихнебудь обіцянок. Якщо росіяни не дотримають слова в Манджурії, тоді прийде час американцям на розмови з Мао Це-тунгом.

Крім того міркування Ачесона є ще такі: Червоний Китай потребує фінансової допомоги Заходу для розбудови промислу. З Росії він такої допомоги не дістане, отже тоді звернеться до Америки. З хвилиною, коли Мао почне кроки незалежно від Кремля, він переміниться в Тіта. Тому треба тимчасово відложити признання Америкою червоного китайського режиму, доки не настане відповідна пора.

Такі мають бути міркування Ачесона, про якого звісно, що він заганявся був давніше в політику загоди китайських комуністів і тим поміг їм знищити китайський націоналістичний уряд. До того з верховодів-комуністів досі тільки одному Тітові вдалося вирватись з лабет Москви, але це було підготоване потайки. Коли ж тепер відверто говориться про можливість усамостійнення червоного Китаю, то це повинно би вказувати на якісь пороблені вже кроки в цій справі, і то такі, яких Москва не може знівечити. Інший здогад: це тільки дипломатичний риск, бо іншого виходу нема.

Іван Кедрин.

Чи знову без пляну?

Коли хтось каже: „Скінчилася політика — тепер війна" — то такий вислів зовсім помилковий. Вже більше зближене до правди твердження, що підчас війни „політиками є генерали", але лиш у такому розумінні, що від ходу воєнних дій, кермованих генералами, залежать успіхи чи невдачі дипломатів. Бо одні і другі — дипломати і генерали — є на службі політики. Армія є аполітична, але вона є знаряддям політики. І коли мирними засобами не можна осягнути політичних цілей, тоді намагається осягнути їх засобами військової сили. Змінюються тільки засоби — політика й її цілі залишаються, стаючи хіба лише яскравіші.

Злучені Держави двічі вмішувались в останні світові війни, виграли ці дві війни військово і програли політично тільки тому, що не мали ясно спрецизованих політичних цілей. В обох війнах більш-менше повторилась та сама історія: 1) в обох випадках не Америка розпочала війну, тільки Америку спровокували, коли війна вже від років шаліла у світі (у перший війні — зачіпна німецька війна підводними човнами, у другому — напад Японії), 2) в обох випадках Америка у політичному плянi мала так мовити негативну ціль, себто знищити німецький імперіялістичний імперіялізм, байдуже, чи він був імперіялізмом Вільгельма II. чи Гітлера, а ціль позитивна була наскрізь ідеалістична, розпливчата і — нездійснена. У першій світовій війні з цілого політичного пляну Америки, схопленого у 14 точках Вилсона, зреалізовано насправді лише точку про віднову Польщі. Врештою, сама Америка вмила руки від послідовного реалізування того пляну. У другій світовій війні замість точок Вилсона прийшла Атлантійська Карта. Вона була згори мертвородженим плодом, бо її первородним гріхом був союз із таким союзником, який сам собою був запереченням засад, схоплених в Атлантійській Карті. Як відомо, повний брак політичного пляну Америки у другій світовій війні виявлявся на з'їздах у Тегерані, Ялті і Потсдамі, які щойно мали такий плян устійнити одностайний, для всіх союзників. І його устійнено — під фактичним натиском Сталіна, як політичний плян не Америки, ані не Великої Британії, а в детайлях передуманий з усіми його скритими далекими цілями — плян Советського Союзу.

Аналогію між безпляновістю Америки у першій і другій світових війнах можна би продовжувати далі. Наприклад, у першій світовій війні, яка чейже велася також і на східньому фронті, Америка не мала поняття про східноевропейські справи. Тому російська революція Америку цілком заскочила, як якась екзотична подія. І щойно царські післяреволюційні еміґранти та дипломати, які тут діяли і залишилися, почали „знайомити" політичний світ Злучених Держав про Схід Европи, під котрим американці і нинішній день в масі розуміють тільки Росію. Так знайомили і познайомили, що довело до нинішнього стану. І за другої світової війни було не інакше: Америка воювала на европейському терені, але її знайомість европейських справ була жалюгідна, і не тільки східно-европейських, але навіть справ (людей і відносин) тих держав на терені яких воювали американські вояки. Деякі високі американські старшини, що їм прийшлось розв'язувати негайно прерізні проблеми у повоєнній західній Німеччині, щиро і чесно заявляли: „Ми мусимо робити помилки, бо всі ці справи нам незнані; наш найбільший успіх тоді, коли ми, стрінувшись вдруге з тою самою справою, не зробимо тієї самої помилки".

Такі помилки торкались би лише другорядних справ, якщо у першорядних існував би заздалегідь підготований плян, так, як у 19 ст. існував і існує у справах амер. континенту. Сьогодні Америці грозить нова війна. Вона її не хоче, вона дала, аж надто таких доказів своєї миролюбности, які тепер мстяться на всьому американському народі й усьому світі, бо вони тільки збільшили советську нахабність та так розпутали советський імперіялізм, що його тепер спутати можна тільки силою. І хочби політика Ачесона (Трумана й Маршала) — бути все лише в політичній дефензиві, здержувати Москву в її агресивному поході та не вирікатися мирових засобів полагоди конфлікту між Заходом і Сходом (бо і Плян Маршала і Атлантійський Пакт це дефензивні засоби) — навіть мала деякі успіхи, то ті успіхи можуть бути тільки на дуже коротку мету. Бо советським політичним пляном є і мусить бути опанування світу і того пляну Совети не можуть вирікатися, якщо не хочуть заперечити самі себе й вирікатися самих себе. Тому до війни мусить дійти, згідно з законом історії, що війни мусять існувати, як довго існують міжнародні спори, і що одна війна родить другу.

З якім же політичним пляном вступить Америка в цю нову війну?! Вона покищо має знову тільки негативну ціль, а з позитивних цілей знову тільки ідеалізм. Вона знову говорить тільки про знищення комунізму та встановлення „правди на землі". Коли ж американські державні діячі думають, що зі знищенням большевизму, як панівної верстви і державної системи у нинішній Росії „автоматично" буде встановлений новий, кращий порядок у світі, то **вони грубо помиляються.** Надія на автоматизм подій — це найгірша політика з усіх політик, яка зправила звертає своє вістря проти такої політики. Після упадку Сталіна буде знову хаос, як був після упадку Гітлера, якщо не буде розумного політичного пляну та його реалізації. І тому слушно вже нині чути окремі американські голоси: „А коли б американці (війська Обєднаних Націй) перемогли у Кореї і виперли червоних поза 38», чи навіть зайняли всю Корею — то що далі?!" Слушно: адже Корея це тільки мізерний побічний відламок нинішньої політичної проблематики світу. **Який загальний політичний плян Америки?! Куди змагає її політика, що ще й досі не має ясно викристалізованого пляну, достосованого не до ідеалістичної теорії, а до реального образу світу?!**

Остання відповідь відповідального керівника офіційного Голосу Америки, підтверджена останньою політичною промовою Трумана про симпатії Америки до свободолюбних змагань всіх народів, підтверджують ще раз все вищесказане. **Тільки перебудова світу на принципах самовизначення народів, зокрема та спеціяльно розвал московсько-советської тюрми народів в Европі й Азії, тільки створення цілого ряду національних держав на европейському Сході і в Азії може раз назавжди виключити небезпеку московського імперіялістичного месіянізму та мобілізації жовтої раси. Це повинно бути політичним пляном Америки.** Як довго ці пляни заступають фрази про симпатії для всіх і вся і про свою доброзичливість для свободолюбних змагань та — логічно — свою невтральність, якщо ці змагання закінчилися би знову катастрофою, так довго Америка ступатиме далі шляхом політичної бепляновости і імпровізації з маревом катастрофи для світу і для самого американського народу.

М. М.

З-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

3)

До того ж і „гойдало" нас чудово то їсти нікому не хотілося. В таких умовах, не спавши 2 ночі, бо не було де і як, ми лише скорчившись могли сидіти на клунках, на третій день ввечері ми приплили до Шанхаю. Шанхай після війни почав було відбудовуватися, особливо американці і своїми грішми і енергією оживили всі ділянки шанхайського життя і коли ми підходили до берега (по річці Вампу) то бачили скільки нових і старих будинків, спалених японськими бомбами ще в 1937 році, збудовано і відновлено, але в своїм „серці", в своїй найкращій, найбагатшій і самій респектабельній дільниці Шанхай уявляв собою сумне видовище (що ми побачили на другий день рано), бо ми приїхали саме в той день, коли відбулася величезна демонстрація. Це був властиво погром; китайська чернь, підюджена студентами червоного напрямку, пішла з плякатами, камінням і дрючками на т. зв. Банд, де містяться всі консуляти, чужоземні представництва, банки, і там з диким ревом атакувала всі ці установи, розбиваючи величезні зеркальні вікна, розкришуючи мармурові сходи, колюмни, мастячи стіни і двері дьогтем та роблячи такі написи, як „криваві імперіялісти, американці і англійці, геть з Китаю" та багато інших ще гірших. Найбільшу лють вони виявили до британського консульства, де не тільки не зосталось ні одного шкла цілого, не тільки позривали двері, але навіть хідник із тяжких камінних плит весь вивернули і розкришили. Це так віддячувались китайці (певно, що за вказівками і проводом Кремля) американцям і англійцям за їх добродійство: за те, що виграли для них війну і увільнили від японців, за те, що годували і лікували мільйони китайців (ЮНРРА), за те, що Америка давала величезні гроші на китайські університети і брала багато до себе китайців-студентів. Ці останні повели чернь розбивати представництва своїх добродіїв... Враження було саме гнітуче і всі европейці ходили невеселі, бачучи, що місця для білих людей вже в Китаю нема і треба всім забиратись геть, бо починається страшний хаос і володарем стає червоний демон...

Зустрічати нас прийшли бувший голова Тяньзінської Кольонії та секретар Шанхайської. Вони то і подали нам всі новини та розпитували про зоставшихся в Тієнсіні громадян. Але як тільки ми ступили на шанхайський беріг і атакувавші нас кулі вхопили наші речі, почались наші муки. До того мешкання, де ми мали спинитися було не більше, як хвилин 15 ходу, але зійшовши з пароплаву в 8 годин вечора ми ледве в 12-й годині добились туди зморені, знервовані і „кіплячи" від гніву і образ. Китайці - кулі, під враженням сьогоднішньої демонстрації проти білих, вчинили нам з нашими речами „нічну демонстрацію", вони на кожному кроці спинялись і відмовлялись везти дальше речі, аж поки їм до тої суми, яку вони самі нам призначили, не буде прибавлено двічі, тричі і т. д. Зпочатку ми були дурними лагідними вівцями і прибавляли їм, аби тільки відчепитися, не мати клопоту і скоріще дібратися до спочинку. Але коли вони не перестали за кожним кроком спинятися, лаяти нас, погрожуючи нам поліцією (за що? за те, що ми задурно згодились заплатити їм неймовірну кількість грошей?) та дотягнули вже до 11 години ночі, крутячи нас по темним „хутунгам" (провулочки і часто „сліпі", що не мають виходу, а треба вертатися назад, межи китайськими оселями, обведеними високими глиняними стінами), а свої вимоги збільшили мало не в 100 раз, то мій терпець урвався і, коли ці безсоромні нахаби, знов спинилися, то я вхопила з воза досить велику і тяжку валізку (моя природна сила була потроєна гнівом і обуренням) і замахнувшись нею над головою „провідці" — кривавого з лютим рябим лицем китайця, що головним чином і бунтував та командував всіма, крикнула йому, що або вони нас зараз же повезуть куди треба і їм буде заплаченно стільки, скільки вони самі зпочатку на березі назначили, або я зараз же цею валізкою розтовчу йому голову і тоді вже мене, як злочиницю, нехай беруть до поліції. Мій гнів, сила і експресія, з якою була сказана погроза, так вплинули на китайців, що вни просто бігцем кинулись везти речі куди треба, дуже поквапно позносили їх до хати, взяли гроші, яких було тільки двічі стільки, як вони самі призначили, та ще й поклонились і чемно подякували. Підкреслюю, що вони „взяли" гроші, бо останніми часами китайці (особливо рікші) не брали грошей, які вони самі ж назначали, а шпурляли ними на землю, а самі кидались бити свого білого пасажира чи покупця... Якось ледве розмістились в малесенькій кімнатці, ласкаво відступленій нам на кілька днів одним українцем, бо в переповненім людьми Шанхаю найбільшою проблемою було найти притулок. Часто бувало таке становище, що хоч зоставайся ночувати на хідникові вкупі з тими тисячами китайських утікачів зі зруйнованих війною провінцій, які мешкали на тих хідниках з початку японсько-китайського „конфлікту" в 1937 році і, мабуть, і зараз там живуть... Тому ми особливо були вдячні своїм господарям, які розділили з нами свій і так тісний куток і вкупі з нами примушені були лягти спати долі — „покотом", бо інакше ніяк не вистачало місця. Тут треба згадати, що Український Представницький Комітет теж багато в цьому відношенню зробив, даючи як шанхайським укразнцям, які не мали притулку, так і приїзжим з ін. міст, як Тяньцзін, Пекін, Всіндао, право замешкати де-який час в стінах своєї домівки. Дехто жив лише кілька днів, поки не полагодив потрібних справ, або не найшов підходящого мешкання, а другі жили місяцями, де-хто платив, а хто був безробітний і не мав змоги платити, той мав „відпрацювати" — прибирати домівку, дижурити, виконувати різні доручення і т. п.

Андрій Кігічак

ТИБЕРІЙ ГОРОБЕЦЬ

(Згадка про Степана Чарнецького).

Гей! хто з нас старих читачів „Діла“ не пригадує собі Тиберія Горобця, того незвичайного фейлетоніста в роках 1920-1923?

На далекій заокеанській чужині, попали мені принагідно Його „Квіти й Будяки“. Зрадів я тією книжкою так, як радіють собою старі приятелі-комбатанти, коли стрінуться на далекій чужині, по майже тридцятилітній розлуці. Вже від самої, безпретенсіональної обгортки, з фірмою видання „Русалка“ — 1922., запахло тим повоєнним, бадьорим все, (мимо програної) — Львовом, з років 1920-1923. Повіяло холодом старинних, закутаних в історію волоских господарів, мурів „Руської“ вулиці, та її немолодих посестер: Бляхарської, Сербської, Домініканської, Вірменської, Ґродзіцької та тієї сторони Ринку де містилася знана кожному українцеві кам'яниця під ч. 10.

Це ж найстарша дільниця Льва-города, а в ній українські твердині „Ставропігія“, „Зоря“, „Просвіта“ та наймолодша з них віком, будівля „Дністра“.

У цьому районі було розміщено багато наших інституцій, а головно видавництв, які йдучи слідами Ставропігії та Просвіти, промінювали далі на Галичину а то і дальші українські землі — словом. Отрясшись, з перших вражінь програної, приїжджаючі з провінції б. Усусуси, чи учасники Листопадового Зриву та відтак комбатанти УГА нав'язували в цій дільниці нові зв'язки. Шукали себе в молочарні Чарнецької — на Підвалі, їдлодайні Дружбяка в Ринку, а кого було стати, то у ресторані Фукса в „Дністрі“. Ще й досі мило звучать в усі; голос трамваевого дзвінка та скреґіт його коліс на закруті, перед зупинкою коло Волоської Церкви. В тих роках справа Східної Галичини не була ще вирішена й багато українців вірило у справедливість „власть імущих“ до того ступня, що не сумнівались, що незабаром знова повисне на львівському ратуші — український прапор.

А в міжчасі Край боровся далі, всіми доступними для нього середниками, до преси включно. Але тоді на терені Сх. Галичини панував може не так стан „екс лекс“, але хаос в адміністраційному законодавстві. Тому обов'язували наразі старі австрійські закони, а нові польські інтерпретували молоді шовіністичні урядовці по свойому уподобанні. Українська преса була під гострою цензурою. Цензор счеркував нераз половину числа газети. Цілі сторінки „Діла“ світили білими плямами під опікунчими крилами нової, „демократичної“ господині Сх. Галичини.

Падали жертвою, очевидно, політичні статті, в яких писалося про слушні українські права. А тут рушилось ще й підпілля. Поляки вийшли з рівноваги і до кожної благої нельояльности причіпали §. 58 б. (зрада стану). Хоч наша сильна тоді та жертвенна адвокатська палестра вміла ті речі опрокидувати, а прокуратури баталії програвали, проте приходилось не одному посидіти до вироку в Івановій хаті. В такій ситуації почав писати, на сторінках „Діла“ свої фейлетони, Тиберій Горобець. З недомагань а то із самоволі польської адміністрації кпив безпощадно. Підхоплював скваплево офіціяльні а корисні для нас в справі Сх. Галичини енунціяції тодішної польської верхівки. Тодішні „менжове стану“ не грішили надміром парляментарности і дипломатії, і нераз падало з трибуни те, що не було корисне для польської державної рації стану. Кожна українська стаття в справі Сх. Галичини була трактована як спроба „одерваня Малопольскі од Жечипосполітей“ — і вже готовий §. 58 б — зрада стану! Перший „на мушку“ Тиберієвого пера, пішов тодішній президент міністрів, Вінценти Вітос. У фейлетоні „Мої юридичні почування“ радив прокуророви застосувати супроти Вітоса §. 58 б, бо той сказав, що: „справа Сх. Галичини стоїть під знаком запитання“! Те саме радив застосувати супроти редакції урядового денника „Ґазета Львовска“, яка в ч. 23 — 1921 р. помістила експозе Бенеша, який згідний був з нефортунною енунціяцією свойого сусіда і тодішнього колеги по фаху у справі Сх. Галичини.

Тих думок у поважному тоні а радше у серйозній статті, була б цензура, очевидно не перепустила. У фейлетоні „У сусіда хата біла“ вдарив в нездарність тодішньої державної політики. Розвалкував інтерпеляцію соймового посла Свіда, а саме, що держава жила досі без бюджету, доривочними дотаціями, а коли вже зліпили бюджет на 1921 рік, то в оптимістичному виконанні передбачував недобір у висоті 98 міліярдів польських марок. Міністерство не знало навіть скільки в нього автомобілів. При провірці виявилось, що є 1.500 авт більше, як виказували рапорти. Держава мала тоді дві канонірки і кілька кораблів, але за те до обслуги тієї „великої“ фльоти було 5. адміралів, 246 офіцерів, та 2.000 моряків. Та при тій хаотичній, фінансовій господарці находились гроші на такі безглузді витрати, як „заслюбіни з моржем“ (Балтик) а відтак з Вильном, Волинню, Холмщиною, Білоруссю та зі Шлеськом. Зі Сх. Галичиною дали щойно „на оповіди“. У фейлетоні „Забутий ювілей“ ґратулює тодішньому премієрові Вітосові, що висидів безперервно цілий рік на президіяльному стільці, що на думку Тиберія тоді, себто на тлі кіноматоґрафічних змін, на міністеріяльних фотелях у Варшаві; це був рекорд в бігу на довшу мету. Тому до желань, які позабуто зложити побідникові рекорду, долучив Тиберій і свої: „хай п. Вітос оре свою землю, лиш най не переорує межі, бо воно не вийде на здроов'я... Ну! а вже сальвам гомерівського сміху вибухали читачі при читанні фейлетону „Після Ювилею“, де Тиберій радіє, що не опустив нагоди поґратулювати соленізантови, бо він того варта! Бо ж сидить собі хлописько цілий рік на президіяльному стільці, кермує державою, прiе (на щастя не носить ковнірчиків), мав кілька обструкцій (всі щасливо перебув) — ну і прямує до порозуміння польських селян з українськими селянами. Тому колонізує мазурами східні окраїни „Малопольскі Всходней“. І якже ж тут не повіншувати? А далі радіє Тиберій, що не вирвавсь з ґратуляціями сам один, „як Пилип з конопель“, бо вичитав в „Слові Польскім“ ч. 334, що дирекція скарбу дістала з того приводу від делеґата жонду Ґалецкого припоручення вислати для п. президента Вітоса 25 літрів бонґу (спірт-горілка). Горілку відвіз Вітосові п. Ґалецкі особисто і вручив урочисто. Тиберій пише: я знаю, що втомлений жнивами і соймом війт з Вержхославіц, а в одній особі і президент міністрів не змарнував тих 25 літрів і не пустив на пасок, лишень:

Випіл, випіл, ніц не зоставіл,
Бодайґо, бодайґо Буґ
блоґославіл!

Поляки перед вирішенням галицької справи пробували дійти до якогось польсько-українського зближення, але це їм було потрібне лише на експорт. Тож коли над тією справою радили східно-галицькі посли (очевидно самі поляки) зі Скірмунтом та Ратаєм на чолі, то тоді Тиберій порадив їм не менше — ні більше, а заложити у Львові касино „Польсько-українська Бесіда“. Пропонував, державно-шляхецьким способом зареквірувати меблі, льокаль, ну а вже купити за державні гроші карти та доміно. Там, на його думку прийшло б до ідиллі. Бачинський і Баталія сіли б до тарока, Окуневський зі Скарбком до Маріяша, Старух з Вітосом до партії „шварцен петра“, а Макух зі Стапіньским могли б грати доміно. Мусів би бути добрий і не сухий буфет. Тоді меценас Баран виголошував би відповідні тоасти, Людкевич грав би, але на білярді, а Тиберій співав би:

Біда польку спокусила
Пішла полька за русина...

Фейлетон закінчив Тиберій заввагою, що це зближення не мало б ніякого впливу на судьбу „Малопольскі Всходней“, що таки останеться українською землею...

(Кінець буде).

ОКРЕМУ РАДІСТЬ З ВІДРОЧЕННЯ КОНҐРЕСУ виявляють хлопці-післанці, яким сенатор Гюберт Гомфрі (в центрі між ними) демократ з Міннесоти, окремо подякував з флору за віддану службу.

НЕ ЗАБУДЬМО ЗА 1-ше ЖОВТНЯ!

Український Конґресовий Комітет прийшов на добру думку — відзначати своє 10-ліття саме в Карнеґі Гол, репрезентативній залі Ню Йорку.

Ця думка добра, бо показує певний розмах, розгін... Вона вказує, що українці розуміють, що пора нам покінчити з добою, коли ми тулилися лише по підвалах, пора зірвати з психологією меншевартости та з поведінкою російського „бувшого человека“, що, в позі жебрака, стоїть перед панськими дверми. Ще 40 літ тому покійний Михайло Грушевський писав про цю нашу психологію: „Нема самоповажання, — кат ма й поваги. Коли б ненароком така собі маленька Бельгія зникла з лиця землі, то увесь світ був би вражений цією подією, але як би кудись пропала Україна, то й пес би за нею не гавкнув“. А причина цього — оце українське почуття меншевартости, ота психологія бідака, виплекана ще кріпаччиною, а пізніше всякого роду матеріяльною залежністю.

Але часи змінилися, світ сильно перемінився, а тому й ми мусимо до того достосуватись. Зокрема, з нами, з Україною, сталися надзвичайні зміни: ми виринули на денне світло, як самостійна держава, і то держава, що по території й числу населення зайняла одно з перших місць (шосте) у Европі. Далеко-далеко за нами — ціла черга европейських держав і державок, що дорівнюють часом кільком нашим повітам...

І це ми мусимо добре знати і ясна собі усвідомити. Це не значить, що ми мусимо „надуватися“ чи „дерти носа“, — це не в нашій психіці й наш народ занадто „філософ“ для цього, але це значить, що ми мусимо знати собі ціну. Правда, нашу державність знівечено, скалічено, але факт зістається фактом: ми вийшли на міжнародній форум, як певна державна одиниця і світ з тим фактом рахується.

А відповідно до того ми мусимо й поводитись. Мусимо поводитись, як велика Нація, державу якої часово здеформовано, але ми не складаємо рук, щоб привернути їй властиве обличчя національної Держави.

Про це, власне, ми будемо мати нагоду демонстративно заявити 1 жовтня ц. р., на великій академії-мітинґу з приводу 10-ліття Українського Конґресового Комітету.

На наше свято прийдуть і промовлятимуть видатні особи американського політичного світу. Як зріла Нація, вартість і значення цього моменту ми мусимо належно оцінити і зробити певні висновки. Кожний має того вечера відкинути на бік свої особисті інтереси. Карнеґі Гол — мусить бути виповнений по береги...

Але більше того: наш виступ має відбутись серед надзвичайних обставин виключного значення: в цім же місті одночасно засідає ареопаг, в руках якого — доля світу. Там є наші приятелі, але й найлютіші вороги. До тих і других ми також скеруємо наше слово. А тому слово це мусить бути сильне і повноцінне. Кожний має той вечір присвятити справі національній.

В. П.

ДЕНЬ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Внедовзі по відзначенні „дня авіяції“, в СССР святкували „день військово-морської фльоти“. В Києві відбулося врочисте засідання, влаштоване міським комітетом КП(б)У на якому була виголошена доповідь. Широких мітингів з цього приводу небуло.

(У. Д.)

Поголоски у Вашинґтоні

Губернатор Томас Е. Дюї натякнув, що на випадок його перевибору губернатором стейту Ню Йорк, він піддержуватиме номінацію ген. Двайта Айзенгавера республіканським кандидатом на президента у виборах в 1952 р. Якщо — очевидно — виявилося б, що партія не бажає собі ще втретє мати губ. Дюї своїм кандидатом на президента.

⁂

Тому, що президент Труман не виявляє великої охоти призначувати ген. Айзенгавера головнокомандуючим збройних сил країн Атлантійського Пакту, найбільшу піддержку на цей важливий пост має ген. Олфред М. Ґонтер, головний організатор американської армії.

⁂

В жовтні відбудеться у Вашинґтоні конференція европейських міністрів оборони, під час якої їм продемонструється найновішу американську зброю, що мало б розвіяти сумніви, які могли повстати щодо цього у зв'язку з воєнною практикою в Кореї.

ВШАНУВАЛИ 35-ЛІТТЯ ТВОРЧОСТИ Р. КУПЧИНСЬКОГО.

Старанням Красвого Коша Братства й Станиці УСС, відбулись в їх домівці в Ню Йорку в неділю 24 вересня Загальні Сходини для відзначення 35-ліття літературної творчости Романа Купчинського. Зійшовся невеликий гурт бувших УСС, був і дехто з гостей, яких повітав д-р В. Калина, зазначуючи, що ці Сходини це в першу черу віддання товариської пошани одному з головних представників духа цеї епохи, з якою тісно зв'язана історія Українських Січових Стрільців. Довший реферат про цю важливу епоху та літературну творчість Романа Купчинського виголосив д-р Н. Гірняк. Загальний привіт зложив Д. Галичин, голова Об'єднання б. Вояків Українців. При кінці забрав слово сам Ювілят, стверджуючи, трохи жартобливо, а трохи сумовито ту обставину, що є „літературний ювілей“, а нема навіть малої збірки літературних творів Ювілята, яка давала б змогу ті твори пізнати чи хоч пригадати собі, коли приходиться давати їх оцінку. При товариській вечері, яка відбулася по Сходинах, Ювілят розповідав про різні цікаві моменти зі стрілецької пісенної творчости, з яких особливо цікавою була згадка про те, як звучали в оригіналі деякі акорди пісні „Ой та зажурилися Стрільці Січовії...“

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. Дж.

Щадничо-Пожичкова Спілка

Побіч церковних та культурних надбань нашої старої іміґрації слід відмітити одну з фінансових установ а це щадничо-пожичкова спілка в Нюарку, яка міститься в будинку т. зв. „Української Централі“ при вул. Вілйем.

Товариство дрібної ощадности і кредиту так потрібної в житті кожного громадянина, — робітника, урядовця чи бизнесмена. З признанням стверджуємо та високо цінимо труди та змагання наших піонірів-основників та й те, що мали зрозуміння потреби гуртування української громади у своїх фінансових товариствах. Мали зрозуміння для господарських справ громади, що є основою розвою всіх інших ділянок життя одиниці і громади.

Спілка існує від 1922 року та дійшла була до 1930 року, себто до років загальної фінансової кризи, до мільйонового обороту. Перетривала кризу, виплатила без потрясень вкладчиків — а відтак по другій світовій війні почала наново свою відбудову осягаючи під цю пору 100,000-го обороту.

Спілка докладає всіх зусиль, щоб осягнути 250.000 щадничого капіталу та на основі нового закону, що улегшує в розбудові дрібної ощадности і кредиту — стати членом федерального Банку, дістати федеральну забезпеку (іншуренс) та виконувати банкові чинності.

Будівнича - Щадничо - Пожичкова Спілка і його діловодство є під контролею стейтового банкового уряду, який переводить контрольні ревізії та жадає письмових періодичних звітів.

З добродійств згаданої каси скористало і користає багато її членів на житлові потреби, себто в першій мірі на купно домів, будівельних площ ремонт домів і пр.

Приймає найдрібніші ощадности — починаючи з одного доляра. Вкладчики сталі 5 долярові щомісяця стають членами-шеровцями. Ощадности можна вибирати кожночасно. Опроцентованих 3% — в річнім відношенню, отже вище як деинде в інших банках, чи подібних щадничих касах.

Щоби заінтересувати громадян, як старших, так і нових іміґрантів, й спопуляризувати саму ідею дрібної ощадности управа щадничо-пожичкового Товариства разом з управою Товариства Українських Бизнесменів скликає на неділю 8. жовтня ц. р. Велике Громадянське Віче в Українській Централі в Нюарку..

На вічу виступлять з рефератами найкращі наші економісти, як місцеві, так і запрошені з-поза Нюарку.

До Комітету Улаштування Масового Віча ввійшли представники управи Щадничо-кредитового Товариства та Товариства Українських Бизнесменів і це дає запоруку, що переведення Віча в так занедбаній у нас справі принесе великий успіх та дасть товчок до подібної акції наших громад по інших містах, — тим більше що на вічу будуть порушені справи розбудови торгівлі і промислу та взагалі заінтересування громадян цею галузею господарства — так у нас занедбаною в країні, що дає всі можливості для такої розбудови.

Дм. Конюх

Бруклин-каледж прикладом для інших

Вістка про те, що Бруклин-Каледж, перший з усіх високих шкіл ЗДА, запровадив навчання української мови, широко рознеслась не тільки між українцями, але й зацікавила також чужинців. Вже один той факт, що українська мова викладатиметься врівні з іншими дев'ятьма чужими мовами, свідчить сам за себе. Адже Бруклин-Каледж — один з найбільших учбових закладів на території Ню Йорку. Недарма тут навчаються понад 18 тисяч студентів.

Перший курс викладів української мови почнеться 19 жовтня 1950 року. Виклади відбуваються кожного четверга від 8:00 — 9:50 вечора. Отже, час зручний для тих, хто зайнятий денною працею. На ведення курсу запрошений відомий український вчений проф. д-р П. Ковалів, дослідник слов'янського мовознавства, автор численних наукових праць, раніше професор Українського Вільного Університету в Мюнхені.

Вписуватись на курс української мови можуть не тільки студенти Каледжу, але й інші особи, незалежно від віку, що бажають вивчати рідну національну мову. Щоб уникнути різних непередбачених ускладнень, краще вписуватися на курс української мови вже тепер, бо до 19 жовтня залишилось дуже мало часу.

Вписуватися можна двома шляхами: 1. Листовно на адресу: Adult Education Office, Brooklyn College, Bedford Ave — Ave H., Brooklyn 10, N. Y.

2. Особисто за вище вказаною адресою в кімнаті ч. 1150 Boylan Hall від понеділка до четверга між 9:00 год. ранку і 9:00 год. вечора, а в п'ятницю між 9:00 год. ранку і 5:00 год. вечора.

Оплата за восьмитижневий курс становить 10 долярів. Ветерани мають відповідні привілеї. Кожна особа, що прослухає цей курс, одержить від управи Бруклин-Каледжу відповідне посвідчення.

Українська молодь, зокрема молодь американська українського походження має щасливу нагоду вивчити рідну мову в американській високій школі під керівництвом відомого вченого — мовознавця. Розвиток і поширення українознавчих студій в Бруклин-Каледжі залежить тепер виключно від того, чи українсько-американська молодь масово використає прихильність дирекції каледжу до української культури.

Бруклин-Каледж має стати прикладом для інших американських високих шкіл. Таким же прикладом для інших має стати масовий впис української молоді на перший курс викладів української мови в Бруклин-Каледжі.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з советської преси)

БАЖАН У ТБІЛІСІ

У клюбі Спілки советських письменників Грузії відбулася зустріч представників літератури Тбілісі з лавреатом сталінської премії М. Бажаном. Він розповів про роботу, яку провадять поети та прозаїки в УССР по ознайомленню українців з творами грузинських письменників, прочитав перекладений ним на українську мову твір великого грузинського поета Давіда Гурамішвілі „Давідіяні“.

Недавно вийшов друком в українській мові однотомник вибраних творів сучасного грузинського поета Г. Леонідзе, на грузинську мову перекладено твори П. Тичини, М. Бажана, М. Рильського, А. Малишка.

САДИ ЗАРОДИЛИ ДОБРЕ

У садах Запоріжчини отримано високий урожай, багато зародили городи. Відбувається масове збирання помідорів, огірків, кавунів, динь, ранніх яблук і грушок. Подібно великий урожай вже зібрано або вистигає в садах Полтавщини. Зібраний урожай сотками вагонів відправляють у Москву, Ленінград, Ялту.

В КИЄВІ БУДУЮТЬ ЦИРК

За проєктом архітектора В. А. Жукова, на розі вулиць Червоноармійської та Саксаганського завершується будівництво цирку. Будівля літнього типу, але споруджена з металю, бетону, цегли, тож по деякому пристосованні зможе придатися і до зимових умов. Цирк буде вміщати 2 тис. глядачів.

По З'їзді-зустрічі Угнівщини

З'їзд Угнівщини, що відбувся в понеділок 4. вересня 1950 року в шкільній залі при 6 вул. ч. 317 в Новім Йорку — це небуденна поява. Вже кілька днів вперед приїхала делеґація з Канади в числі 6 осіб, делеґати з далекого Акрону Ембрідж і ин. В год. 10. рано в церкві св. Юра — стануло 5 священників, уроженців з Угнівщини. Церков повна людей. По Службі зворушлива проповідь останнього пароха Угнова о. Трешневського з Филаделфії, відтак Панахида. В богатьох людей сльози на очах. Відтак у згаданій залі реєстрація делеґатів-учасників і спільне снідання. Сейчас по сніданні відкриття З'їзду. Відкрив його гарною промовою голова Тов. Угнівщина п. Микола Петришин з Джерзі Сіти, привитав всіх зібраних, а то: о. о. Духовних, делеґатів з Канади і дальших і ближчих сторін, гостей а спеціяльно повитав горячими словами нову еміґрацію. На його внесення вибрано Президію З'їзду в такому складі: о. декан Марко Ґіль з Новосілок — як голова, п-ні Заяцева Ольга (Канада) і п. Михайло Демцьо — як заступники, а п-ні Ярослава Турянська і Др. Володимир Петришин, як секретарі. — Привіти і депеші в числі 16 відчитав п. Михайло Білик, а устні складали: п-ні Заяцева, о. Ґіль і ин. Бурею оплесків принято всі привіти. Опісля було виголошено, чи прочитано 6 рефератів, добре опрацьованих, а то: 1) о. декана Марка Ґіля про освітно-культурне і господарське життя в Угнівщині, головно в часах безпосередньо, перед і в часі визвольних змагань. 2) Про 65 ліття заложення одної з перших Читалень в Західній Україні і в Угнівщині, про 50 ліття масової укр. еміґрації з зах. земель за море, про перші початки освітно-культурного, господарського і політичного життя в Угнівщині в рр. 1885-1910., про укр. інтеліґенцію в тих часах, яка вийшла з Угнівщини і влялася в загальну громадську працю в цілім краю згадуючи між іншим, що з Угнівщини вийшло около 200 священників і велика кількість світської інтеліґенції. Угнів був колись Назаретом укр. інтеліґенції в Зах. Україні. Про те все говорив старший і сам активний в тих часах громадянин Угнова п. Михайло Білик, за якого ініціятивою цей з'їзд скликано.

3) Про громадську працю в ріжних ділянках в Канаді і вклад в неї Угнівщан — реферувала п-ні Ольга Заяцева, сама дуже активна діячка і голова жіноцтва УНО на Онтеріо — уроженка Угнова.

4) Про позитивну і многогранну діяльність філії Просвіти в Угнові, якої 40 ліття цей з'їзд вшановує, виголосив змістовий реферат п. меценас Володимир Петришин.

5) Про релігійне і громадське життя Угнівщан — виголосив доповідь о. Л. Салук з Филаделфії, о. парох і катех. з Рави, Белза і Сокаля, який сам часто брав участь в релігійно національних святах в Угнові.

6) Про угнівсько-белзьку IX бригаду УГА від її оснування аж до табору в Тухолі — реферував п. Гринь Салюк б. четар УГА і сам учасник тієї ж бригади, як й її старшина.

Всі виголошені, добре опрацьовані і з патосом виголошені реферати були нагороджувані бурею оплесків, а відтак референти відбирали заслужені признання від многих учасників.

По рефератах наступив звіт з діяльности Тов. Угнівщина, яке обходило рівночасно свій 25-літній ювілей. Звіт здавали п. п. Гринь Салюк і Микола Петришин, а іменем Контр. комісії п-ні Вагнерова поставила внесок уділити Управі абсолюторію, зазначуючи, що в касі на щадниці є готівка в квоті 243 доляри. Абсолюторію одноголосно ухвалено і вибрано новий Уряд в такому складі: п. п. 1). Микола Петришин — голова; 2). Анастазія Ваґнерова і 3). Михайло Білик — заст. голови; 4). Др Володимир Петришин — секретар; 5) Баран Михайло — скарбник і це є Президія а як члени: 6) о. Марко Ґіль; 7). Слука Іван; 9). Бенцалева Іванна; 9). Коцюба Іван. —

До контрольної комісії ввійшли п. п. 1) Гринь Салюк; 2). Зоня Дорожинська і 3). Ярмола Іван. —

На Канаду вибрано: п.п. на Торонто: 1) Ольга Заяцева — як голова; 2). Др Іван Скрипчук і 3). Дорош Микола — з правом дальшого доповнення на місци, чим займеться О. Заяцева.

На Монтреал: п. п. 1). Онишкевич Іван — як голова; 2). Трусевич Степан і 3). Онишкевич М. — теж з правом доповнення. Цілий вибір — наступив через аклямацію.

(Докінчення буде).

ВІЙНА СКІНЧИЛАСЯ для цих комуно- корейських вояків, що попали в американський полон на фронті в Сеул. Тоді, як здорові чекають на обшук вишиковані в ряд біля стіни, ранені сидячи очікують на перевіз до лікарні.

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВОРОТУ ЗАЙНЯТИХ СОВЄТАМИ ТЕРИТОРІЙ

Берлін, 25. вересня. — Міністер все-німецьких справ в уряді Західно-Німецької Федеративної Республіки, — Якоб Кайзер, виступив вчора з домаганням повороту до об'єднаної Німеччини не тільки східно-німецьких територій прилучених до Польщі, але й Східної Прусії, прилученої як „рекомпенсату" до Совєтського Союзу. Промовляючи на конвенції німецьких втікачів з-під Совєтів, Кайзер „вітав" міста Кеніґсберґ (тепер Калінінград), Бресляв (тепер Вроцлав) та Штетін як „символи" багатьох інших німецьких міст і сіл, що очікують звільнення та „повороту в трудолюбиві і опікунчі руки німців". Своїм виступом міністер Кайзар започаткував конвенцію втікачів, передбачену як частину програми західно-німецької активности в поборюванні совєтської пропаганди. Рівночасно відбулося зібрання німецької молоді в місті Бохум, на якому виступив з промовою президент Західно-Німецької Республіки, д-р Теодор Гойс. Під час його промови около 1,500 комуністів на всіх 15,000 приявних почали кричати, свистати і співати комуністичних пісень, аж поліція мусіла їх відповідно „успокоїти", заарештувавши цілий ряд їх провідників.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ВИДАВАНИЙ В ЗДА.

Ню Йорк. — Перший в історії американського видавництва журнал, призначений на поширення в країнах Латинської Америки, появиться в листопаді б. р. Нове видавництво матиме назву „Візія" ("Vision"). Початкові числа будуть видавані в еспанській мові, а дальші теж в португальській. Це буде тижневик, за яким будуть стояти визначні діячі з південно-американських країн. Головним редактором буде Едвин Ставт, який підчас війни був редактором журналу „Ен Гвардіян", виданого американським департаментом стейту. Завданням журналу буде подавати вірні інформації про події в Злучених Державах і важливіші події в країнах Латинської Америки.

● **Австрійський еміґрант** в Лос Анджелес, Карло Бабонет, записав своїм приятелям пів мільйона долярів, поділивши їх на малі суми. Він доробився мастку на спекуляції нафтовими ґрунтами.

ПОЧАЛАСЯ СІВБА ОЗИМИХ

В центральних областях України в другому тижні серпня, використовуючи сприятливу погоду, окремі колгоспи розпочали сіяти озимину.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В КАРТАРЕТ ПРОТИ О. І. ГУНДЯКА.

Асошейтед Пресс подає як новинку з Картерет, Ню Джерзі, (передруковану газетою „Нюарк Івнінґ Нюз" з 23 вересня ц. р.) про „голосну демонстрацію", яка відбулась перед домом о. Івана Гундяка, пароха укр. прав. церкви св. Димитрія. В демонстрації мало бути понад 300 осіб. Демонструючі мали кричати „Вишинський, Вишинський" і „Вийди сюди!" Ця демонстрація, як подає Асошейтед Прес, мала бути влаштована тому, що о. Гундяк відкликав судовий позов, який він вніс свого часу проти другого українського прав. священика, о. В. М. Профети з Савт Плейнфілд, Ню Джерзі, за те, що цей останній мав назвати його большевиком. Демонструючі, як виглядамо, хотіли, щоб судова розправа таки відбулась та щоб таким чином була нагода судом вирішити, по чиїм боці правда. В часі демонстрації о. Гундяка не було в хаті, про що повідомили демонстрантів дружина та донька пароха. Проте демонстранти не хотіли розходитись. Але незабаром надїхав автомобілем о. Гундяк і під охороною поліції ввійшов до парохіяльного дому.

ПІДКУПСТВО СЕРЕД НЮЙОРСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

Ню Йорк. — Перед повітовим суддею Семюелом Лібовіцом заявив Гері Ґрос, що в його діяннях незаконної гри помагали йому поліційні урядовці, які на ділі були його спільниками. Ґрос попав у тюрму за незаконну гру на підставі наказу повітового суду з Кінґс, в якому лежить дільниця Бруклин. Хоч він склав таку заяву в суді, одначе відмовляється назвати по імені поліційних урядовців, які, як каже, були його спільниками. Він є одним з головних „підприємців", які втримують книжки своїх клієнтів і продають різні карти на газардову гру. Ґрос був арештований як „матеріяльний свідок" і суд зажадав $250,000 запоруки за його звільнення з тюрми.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

КУЛЬТОСВІТНЯ РОБОТА НА СЕЛІ

В грудні м. р. пленум ЦК КП(б)У перед партійними організаціями в Україні поставив вимогу „докорінно поліпшити культосвітню роботу сільського населення". В Червоноармійському районі, Житомирської области, партійна організація, виконуючи цю вимогу, урухомила 41 колгоспний клюб, 25 бібліотек, потворила лекторські групи тощо.

Як можна довідатися з короткої пресової нотатки, вся робота клюбів і бібліотек скерована на те, щоб „помагати партійним організаціям у розгортнні соціялістичного змагання колгоспників, до виконання зобов'язань, взятих перед Сталіном". Коротко, якщо колоспник виконує за день 4 свої норми, то він високопоставлений у „культосвітній роботі".

ДНЮТЬ АВАНСИ ЗА ТРУДОДНІ

На Львівщині у колгоспах, які зорганізовані торік і на початку цього року, вперше розділяють поміж колгоспників лишки хліба по виконанці хлібопостачання та оплаті всіх тягарів, назначених державою. Покищо, видають тільки аванси, і то „в переважаючій більшості колгоспів". В Радехівському районі у колгоспі „Шлях Леніна" видано колгоспникам аж... по 2 кґ. жита за трудодень.

ПЕРЕБУДОВУЮТЬ РАТАУ?

Постановою ради міністрів УССР зі становища відповідального керівника т. зв. Радіотелеграфного агенства України звільнено Льва Ізраїлевича Троскунова, а на його місце назначено Івана Костянтиновича Сиромолотного. Троскунов, як показує його ім'я по батькові, з походження жид. Причини звільнення його не подано. Дуже можливо, що йому, як і багатьом іншим його співплемінникам, пришили лату космополіта. Якщо це так, то будуть „відкосмополітнювати" ціле центральне інформаційне аґенство в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що дня 17. вересня 1950 р., упокоївся в Бозі по тяжкій недузі наш найдорожчий Муж, Батько, Тесть і Дідо

СВЯТОСЛАВ БІЛЯК
уроджений у Львові 2. серпня 1887 р.

Покійний був довголітним педагогом і директором школи в Поморянах (Зах. Україна). Похорон відбувся дня 19. вересня 1950 р. на католицькім кладовищі в містечку Havre, стейту Монтана.

Дружина, діти, зяті і внучки.

ТАРЗАН, ч. 2436. Згідно з його ремеслом.

WHEN BIG LOUIE HEARD THE DISTANT STEAMER WHISTLE HE RACED TO THE EDGE OF TOWN.

AS HE HAD EXPECTED, ALL THE TOWNSFOLK WERE HURRYING TOWARD THE PIER.

SEIZING THE FIRST OPPORTUNITY SCONDER DARTED INTO A DOORWAY.

SOON HE HEARD APPROACHING FOOTSTEPS.

Коли Великий Луї почув далекий свист корабля, він побіг на окраїни міста.

Як він цього сподівався, усе населення містечка побігло до пристані.

При найближчій нагоді вбіг Скондер у якісь двері.

Швидко він почув чиїсь кроки.